

Koks yra gydymas?

Šią ligą reikia nuolat gydyti. Dažniausiai gydymą sudaro vaistų ir bendravimo su gydytoju kompleksas. Nauji atradimai visiškai pakeitė šizofrenijos gydymą. Naujų vaistų dėka sergantys žmonės dabar gali dalyvauti visuomeniniame gyvenime dažniau ir kokybiškiau. Šie vaistai sutvarko cheminį disbalansą smegenyse.

Vaistai sergančiam šizofrenija taip pat svarbūs kaip ir insulinas diabetikui. Jų vartojimas tampa gyvenimo būdu. Kartais šizofrenijos gydimui reikia viso gyvenimo, todėl tik profesionalas gali nustatyti, kaip reikia gydyti ir ar iš viso reikia gydyti, nes pats sergantis savo ligos nekontroliuoja, o ji kontroliuoja sergantįjį.

Visos psichikos ligos turi būti gydomos kuo skubiau, bet šizofrenijai skiriamas ypatingas dėmesys. Ją reikia pradėti gydyti kiek galima anksčiau, nes tokiu atveju ją dar galima gana greitai išgydyti...

Ankstyvas bet kokios psichikos ligos gydymas padeda išvengti problemų, bet neužtenka vien tik gydymo vaistais ir profesionalo patarimų, reikia nuolatinės draugų bei šeimos paguodos ir palaišymo.

Ar sergantieji šia liga pavojingi?

Ne. Dauguma sergančiųjų yra nepavojingi. Kai kurie gali pasidaryti agresyvūs, bet tik laikinai, nes matyt, jiems įvyko ligos paūmėjimas. Šią agresiją sunku pastebėti pašaliniais, nežinančiams sergančiojo elgesio. Šiuos protrūkius pastebi tik draugai ir namiškiai.

Kur kreiptis pagalbos?

Ambulatorinė pagalba
(medicininė, psichologinė, socialinė)
teikiama

Kretingos psichikos sveikatos centre
Žemaitės al. 1, Kretinga
Tel. 79055

Sunkesniais atvejais ar esant ligos paūmėjimui gali prireikti ir stacionarinio gydymo psichiatrijos ligoninėje

Reabilitacinė pagalba
Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių
globos bendrijos Kretingos skyriuje
„Laimės žiburys“
Žemaitės al. 1, Kretinga
Tel. 79055

Parengė T. Ramanauskienė
Kretingos psichikos sveikatos centras

Pasikalbėkime apie
psichikos sveikatą ir
psichikos ligas

Šizofrenija

Kas yra šizofrenija?

Tai rimta psichikos liga, kurią galima nustatyti pagal tai, kaip žmogus mąsto, reaguoja į aplinką ir elgiasi.

Žmogaus psichika turi keturias pagrindines funkcijas: mąstymą, jausmus, suvokimą (5 pojūčiai) ir elgesio kontrolę. Visos kartu jos įgalina mus:

- skirti fantazijas nuo realybės;
- valdyti nerimą;
- tinkamai reikšti jausmus;
- suvokti, kas mums nutinka;
- palaikyti nuolatinį savojo AŠ pojūtį;
- bendrauti su kitais žmonėmis.

Šių psichikos funkcijų sąveika dėl įvairiausių priežasčių gali sutrikti ir pasireikšti psichikos liga.

Šizofrenija – tai tam tikras šio sutrikimo tipas. Pats žodis reiškia „dvasios skilimą“, tai ne asmenybės skilimas, bet tų pagrindinių funkcijų išsiderinimas, jų pusiausvyros sutrikimas.

Kas ją sukelia?

Ją sukelia kelios priežastys (bet viena ir pagrindinė dar nežinoma), tai:

- cheminių medžiagų disbalansas;
- genetika (vidutiniškai 1% visų žmonių serga šizofrenija, o jei vienas iš tėvų sirgo šia liga, tai palikuonims yra 10% daugiau galimybių ja susirgti);
- aplinka (stresinė būsena padeda vystytis šizofrenijai). Sergantys žmonės jaučiasi truputį nusiminę ar nervingi dar iki ligos nustatymo. Šie veiksniai gali sukelti problemų darbe ir asmeniniuose santykiuose, o šie nemalonūs dalykai dar padidina stresą ir taip toliau...

Kokie yra šizofrenijos simptomai?

Pagrindiniai simptomai yra šie:

- kliesediai;
- haliucinacijos;
- minčių nesuderinamumas;
- emocijų blankumas, interesų, valios stoka.

Kliesediai – tai įsitikinimas, kad sergantis mato ar žino dalykus, kurie sveikiems neegzistuoja.

Žmogus gali tikėti:

- kad jį persekioja;
- kad jį kažkas kontroliuoja;

- taip pat pasitaiko, kad žmonės patiki savo ypatingomis galiomis. Kartais ligoniai ima slapstytis nuo įsivaizduojamo pavojaus ar priešų.

Haliucinacija – dažniausiai tai girdimi garsai, kurių nėra. Kitos haliucinacijos – tai jautimas ar regėjimas tokių dalykų, kurių nėra.

Minčių nesuderinamumas – pasireiškia tuo, kad sunku suprasti, ką sergantis žmogus nori pasakyti: jis pradeda sakinį apie vieną dalyką, o užbaigia visai apie kitą.

Mintys ir kalba gali tapti tokie nesuderinti, kad sergančiajam ima atrodyti, jog kažkas bando įsibrauti į jo protą.

Emocijų blankumas – ligoniai mažiau reiškia emocijas, rečiau juokiasi, verkia. Dėl interesų stokos nustoja domėtis netgi tais dalykais, kurie teikdavo malonumą. Dėl valios stokos jiems sunku ką nors pradėti veikti arba pradėjus veiklą tęsti.

Ar šie simptomai būdingi tik šizofrenijai?

Ne. Kai kurie simptomai būdingi ir kitoms psichikos ligoms, todėl labai svarbu kreiptis į profesionalą, kuris nustatytų, ar reikia gydyti ir kaip, ir ar iš viso reikia jaudintis.